

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

20. marts 2009

2009- 0018853

/mtg

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF om årsregnskaberne for visse selskabsformer for så vidt angår mikroenheder - KOM(2009) 83 endelig

Resumé

Kommissionen har den 26. februar 2009 fremlagt et forslag til ændring af Rådets direktiv om årsregnskaberne for visse selskabsformer (KOM(2009) 83 endelig). Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne får mulighed for at undtage mikrovirksomheder fra 4. selskabsdirektiv, og at det herefter vil være et rent nationalt anliggende, hvilke regnskabskrav mikrovirksomheder skal være underlagt.

1. Baggrund og indhold

Formålet med forslaget er at mindske de administrative byrder for mikrovirksomheder i EU. Kommissionen ønsker at give medlemsstaterne mulighed for at undtage såkaldte mikrovirksomheder¹ fra det 4. selskabsdirektivs anvendelsesområde. Det vil betyde, at mikrovirksomheder vil blive undtaget kravet om at udarbejde et årsregnskab i henhold til direktivet.

I Danmark regulerer årsregnskabsloven aflæggelsen af årsregnskaber for alle typer virksomheder. Årsregnskabsloven er inddelt i regnskabsklasser. Regnskabskravene til de enkelte regnskabsklasser er gradueret efter typen og størrelsen af virksomheden.

Mikrovirksomheder, som defineret i forslaget, indgår som en del af de virksomheder, der er omfattet af regnskabsklasse B i Danmark. Virksomheder i regnskabsklasse B skal bl.a. udarbejde en årsrapport. Der stilles færre krav til en virksomhed i regnskabsklasse B end til en virksomhed i regnskabsklasse C og D, der omfatter mellemstore, store og børsnoterede virksomheder.

Ved at give mulighed for at undtage mikrovirksomhederne fra det 4. selskabsdirektivs anvendelsesområde er det for den enkelte medlemsstat muligt at reducere denne type virksomheds administrative byrder.

¹ Mikrovirksomheder er defineret som selskaber, som ikke overskrider to af følgende 3 kriterier: 1) balancesum på 500.000 EUR, 2) nettoomsætning: 1.000.000 og 3) gennemsnitligt antal ansatte i løbet af regnskabsåret: 10.

Kommissionens forslag medfører som udgangspunkt ingen ændringer i gældende dansk ret, idet forslaget alene indeholder en option, som medlemsstaterne senere kan vælge at udnytte. Ønskes det i Danmark efterfølgende at udnytte muligheden for at ændre kravene til mikrovirksomhedernes regnskabsaflæggelse og dermed mindske disse virksomheders administrative byrder, vil dette kræve en ændring af årsregnskabsloven.

Kommissionen baserer forslaget på traktatens artikel 44, stk. 1, hvilket medfører, at Rådet med kvalificeret flertal træffer afgørelse i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. artikel 251.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning forligger endnu ikke.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører bl.a. at:

"Forslaget falder ikke ind under Fællesskabets enekompetence. Det er nødvendigt med et tiltag på EU-niveau, idet regnskabskravene til mikroenheder stammer fra et EU-direktiv. Hvis medlemsstaterne skal have mulighed for at fritage mikroenheder for disse krav, er det nødvendigt at ændre det fjerde selskabsdirektiv; derfor er et tiltag på EU-niveau berettiget. De foreslåede ændringer står i et rimeligt forhold til målet, som er at fjerne unødvendige administrative byrder for mikroenheder.

Regeringen finder i lighed med Kommissionen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet forslaget giver medlemsstaterne mulighed for selv at fastsætte en national regulering for mikrovirksomheder, der svarer til, hvad der vurderes hensigtsmæssigt i medlemslandet.

4. Gældende dansk ret

Direktivets² bestemmelser er implementeret i dansk ret ved årsregnskabsloven (Lovbekendtgørelse nr. 647 af 15. juni 2006, som ændret ved lov nr. 516 af 17. juni 2008).

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for etablering og tjenesteydelser. Der er indkommet følgende bemærkninger til forslaget:

Følgende har ikke afgivet bemærkninger:

Advokatrådet og Finansrådet.

Dansk Erhverv anfører, at det er deres grundlæggende opfattelse, at pligten til at aflægge regnskaber ikke kan betragtes som en administrativ byrde. De fælles regnskabskrav er med til at sikre gennemsigtighed og sam-

² EU's regnskabsdirektiver dækker alle kapitalselskaber, hvilket i Danmark betyder, at alle aktie- og anpartsselskaber er omfattet af direktiverne. Enkeltmandsvirksomheder o.lign. er ikke omfattet af direktivkravene.

menlignelighed medlemsstaterne i mellem i form af de fælles standarder for regnskaber, hvilket både er til gavn for de regnskabsaflæggende virksomheder og regnskabsbrugerne.

En gennemførelse af forslaget om at afskaffe regnskabskravene ændrer ikke på nødvendigheden af og efterspørgslen efter virksomheders offentliggørelse af regnskabsmæssige oplysninger. Der vil ikke være tale om nogen reel lettelse af administrative byrder, idet bankerne, kreditinstitutter, aktionærer, kreditorer, samhandelspartnere og ikke mindst de nationale offentlige myndigheder, herunder SKAT stadig vil efterspørge regnskabsmæssige opstillinger af virksomhedernes økonomiske resultater.

Manglende offentligt tilgængelig regnskabsinformation kan meget vel medføre øgede vanskeligheder med at opnå kredit, højere renteudgifter og lign.

En ophævelse af de eksisterende fælles regnskabskrav til mikrovirksomheder risikerer at medføre, at medlemsstaterne blot erstatter de nuværende regler med nationale standarder. Dette vil alt andet lige føre til forskellighed i årsregnskaberne kvalitet og mindre gennemsigtighed i nogle lande, mens der i andre lande slet ikke vil blive offentliggjort regnskaber.

Dansk Erhverv anfører videre, at et alternativ til et bortfald af regnskabspligten for mikrovirksomheder kunne være en afdækning af, hvorvidt regnskabskravene til virksomhederne i dette segment kan lempes. Hermed fastholdes fokus på at lempe kravene til mikrovirksomhederne mest muligt, samtidig med at adgangen til offentliggjorte regnskaber i mindre selskaber bevares.

Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR) har bl.a. anført, de ikke mener, at regnskabskravene i 4. direktiv generelt er udtryk for en administrativ byrde. Direktivet er derimod udtryk for en harmonisering af de krav, Fællesskabet stiller til virksomheder med begrænset hæftelse, om, hvad de skal fortælle om verdenen om deres økonomiske forhold. Fælles regnskabskrav, regnskabsprog og begrebsramme sikrer transparens og lave transaktionsomkostninger til fordel for regnskabsaflæggere og regnskabsbrugere. Regnskabskravene er således blot et udtryk for et sæt færdselsregler, som det skaber økonomisk efficiens, at alle overholder.

Ved at afskaffe regnskabskravene opnår man formelt en reduktion af de økonomiske byrder, men reelt vil det fortsat være nødvendigt for virksomhederne at udarbejde regnskabsmæssige opstillinger af hensyn til skattemyndigheder, pengeinstitutter og øvrige kreditorer, samt til brug for ledelsen og øvrige stakeholders. I den udstrækning skattemyndighederne i hvert land udtrykker ønske om regnskaber, vil det i stedet blive den enkelte medlemsstat, der må pålægge byrden, så virksomhederne vil næppe opleve en reel lempelse.

Bortfald af fælles regnskabskrav til mikrovirksomheder risikerer at føre til det resultat, at virksomhederne hver for sig må fremstille regnskaber til de forskellige interessenter efter forskellige, individuelt fastsatte krav.

FRR anfører desuden, at man drøfter byrdebegrebet ud fra forskellige forudsætninger i forskellige lande. Det er således et udbredt ønsket fra erhvervslivet i en række lande, at man reducerer byrderne ved offentliggørelse af regnskaber, ikke for at opnå en økonomisk besparelse, men for bedre at kunne gøre det muligt at holde informationerne hemmelige af hensyn til konkurrencen, idet gennemskuelighed er med til at øge effektiviteten og presset på avancerne.

Hvis EU afskaffer regnskabspligten, vil man teoretisk set kunne opretholde regnskabskravet i hvert land. I praksis vil der være risiko for, at denne mulighed vil blive udhulet, da en virksomhed kan ændre sit hovedsæde, f.eks. gennem oprettelse af et SPE-selskab i det land, som har de laveste krav til regnskabsudarbejdelse.

FRR mener sammenfattende, at man bør fastholde 4. direktivs krav om regnskabspligt for alle virksomheder drevet i selskabsform, da det har stor betydning for alle virksomheder og deres stakeholders, uanset om virksomhederne har eller ikke har grænseoverskridende aktiviteter.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) har bl.a. bemærket, at en effektiv og pålidelig samhandel og kreditgivning kræver en høj grad af gennemsigtighed og sammenlignelighed i virksomhedernes regnskabsafleggelse både for små og store selskaber. Ved at indføre en undtagelsesmulighed for såkaldte mikrovirksomheder vil der med tiden blive større forskelligartethed i årsregnskabernes kvalitet og mindre gennemsigtighed, og i nogle lande vil der givetvis slet ikke være offentlighed om de pågældende virksomheders regnskabsoplysninger. Det fremmer næppe Kommissionens ønske om, at SMV'er skal have bedre mulighed for at handle og opnå finansiering over landegrænserne.

De hidtidige krav om offentliggørelse af årlige regnskaber fra alle erhvervsvirksomheder i selskabsform har medført, at udlån og kreditgivning kan ske effektivt og smidigt uden væsentlige, ekstra transaktionsomkostninger. Ved manglende regler om offentligt tilgængelig regnskabsinformation vil risikopræmien ved udlån og kreditgivning formodes at stige, hvilket igen betyder højere renteomkostninger, og/eller omkostninger til ad hoc tilvejebringelse af regnskabsinformation vil stige.

Det er generelt FSRs vurdering, at der er behov for at stramme op på – eller måske snarere sikre håndhævelsen af – det ansvar, som ledelsen har for virksomhedernes økonomiske forhold og udvikling, således at ledelsen er sig det selskabsretlige ansvar bevidst. Der kan opstå en risiko for, at ledelserne nedprioriterer dette ansvar, hvis der ikke er en lovgivningsmæssig pligt til at udarbejde årlige regnskaber. En årlig regnskabsaflæg-

gelse over for offentligheden har en disciplinerende og præventiv effekt i forhold til overholdelse af selskabsretlige krav.

FSR anfører videre, at regnskabsudarbejdelsen efter de ret beskedne krav i 4. direktiv er ikke en reel byrde, heller ikke for små selskaber, da kravene er så lempelige – og der er i dag gode og effektive regnskabssystemer til rådighed for alle typer og størrelser af selskaber. De eksisterende virksomheder har indrettet deres bogholderier med henblik på at opfylde de eksisterende krav, så det vil snarere være en byrde at ændre rapporteringsformen. I alle virksomheder, uanset størrelse, har ejerne behov for løbende at kunne følge med i virksomhedens økonomiske forhold, hvilket forudsætter en løbende regnskabsføring.

FSR finder, at man i et vist omfang nok kan lempe kravene til regnskabsaflæggelse for mikrovirksomheder uden at ødelægge det nuværende princip om obligatorisk regnskabspligt for virksomheder i selskabsform. Dette kunne f.eks. gøres ved at lade små mikrovirksomheder være omfattet af de mere beskedne krav i regnskabsklasse A i den danske årsregnskabslov (§§ 1-21) i erkendelse af, at der typisk er stor forskel på omfanget af økonomiske transaktioner i en helt lille virksomhed i forhold til andre mindre virksomheder (regnskabsklasse B). Fra dansk side kunne der således arbejdes for en klarere differentiering af regnskabskravene i 4. direktiv frem for helt at afskaffe kravene – herunder om offentliggørelse - på europæisk niveau for mikrovirksomheder.

Dansk Industri (DI) kan støtte forslaget, der ligger i tråd med et af de forslag, som DI fremførte i forbindelse med den af Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsatte byrdekomité på regnskabsområdet. DI finder det positivt, at der også på EU-plan er en vilje til at se på de administrative byrder, herunder komme med konkrete forslag til forenklinger. Dette er, som det fremgår af direktivforslaget, et første skridt til en velkommen modernisering af 4. regnskabsdirektiv.

DI ser gerne, at de mindre virksomheder alene skal aflevere et regnskab, der samler de nødvendige informationer til skattemyndighederne, Danmarks Statistik, og eventuelle supplerende finansielle oplysninger. Dette vil give en stor lettelse i administrative byrder for både virksomheder og myndigheder, ligesom det vil skabe en mere overskuelig – og dermed målrettet – finansiell rapportering.

DI har i øvrigt noteret sig, at forslaget indfører en ny kategori – nemlig mikroenheder – der er en underkategori af mikrovirksomheder. DI finder ikke at forslaget går langt nok. Lempelsen bør gælde for alle virksomheder omfattet af den nuværende definition af mikrovirksomheder, dvs. virksomheder, der på statustidspunktet ikke overskrider grænserne for to af følgende kriterier:

- statussum 2.000.000 EUR
- nettoomsætning 2.000.000 EUR og/eller

- gennemsnitlig antal medarbejdere i regnskabsåret 10.

I forslaget opereres med sammen antal beskæftigede, men kun med en statussum på 500.000 EUR og en nettoomsætning på 1.000.000 EUR. DI finder ikke at indførslen af endnu en grænse er gavnlig for forenklingssarbejdet i Europa. Virksomhedsstørrelserne er netop anført, således at der kan skabes ensartede regler og grænser i direktiverne.

DI kan støtte Kommissionens begrundelser, herunder at for denne størrelse af virksomheder spiller offentliggjorte regnskaber en begrænset rolle, idet f.eks. de ansatte i sådanne selskaber typisk er i direkte kontakt med ledelsen.

Håndværksrådet anfører i deres hørings svar, at de principielt er tilhænger af muligheden for at fjerne kravet om, at mikrovirksomheder skal udarbejde årsregnskaber. De er som udgangspunkt positive over for forslaget idet de forventer, at virksomhederne i forbindelse med skatteregnskabet udarbejder noget der minder om en resultatopgørelse og tager stilling til virksomhedens afskrivninger, da det giver nødvendige oplysninger for virksomhedens ejere om driften og soliditeten. Det bør desuden undersøges grundigt, hvilke yderligere muligheder der er for at sammenlægge skatte- og årsregnskabet for mikrovirksomheder. De vil derfor opfordre Kommissionen til at vurdere, hvorvidt det er teknisk muligt, at genbruge visse af de data, som virksomhederne indberetter i forbindelse med deres skatteregnskab.”

Håndværksrådet bemærker desuden, at de mener, at det ville være ønskeligt, hvis al lovgivning fra udformningstidspunktet tog udgangspunkt i små virksomheder og hvis der kun blev vedtaget lovgivning, som er strengt nødvendig.

Håndværksrådet har derfor den holdning, at de går ind for undtagelser for mikrovirksomheder i det omfang det ikke er muligt at anvende ”Think Small First” princippet.”

Danmarks Rederiforening har ligeledes tilkendegivet, at man kan tilslutte sig forslaget.

6. Andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes officielle holdning til forslaget.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen støtter aktivt arbejdet med bedre regulering i EU. Arbejdet i EU ligger i naturlig forlængelse af indsatsen for regelforenkling og administrative lettelser i Danmark.

Regeringens foreløbige holdning til forslaget er, at det er positivt, at Danmark med forslaget selv får mulighed for at fastlægge, hvordan reguleringen skal være for denne gruppe virksomheder.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens forslag medfører som udgangspunkt ingen ændringer i gældende dansk ret, idet forslaget alene indeholder en option, som medlemsstaterne senere kan vælge at udnytte. Ønskes det i Danmark efterfølgende at udnytte muligheden for at ændre kravene til mikrovirksomhedernes regnskabsaflæggelse og dermed mindske disse virksomheders administrative byrder, vil dette kræve en ændring af årsregnskabsloven.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Da forslaget som udgangspunkt ikke vil medføre lovgivningsmæssige ændringer, vil forslaget heller ikke umiddelbart få administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg.

Nærhedsnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. marts 2009.